

ΕΠΑΝΑΛΗΨΗ

Θηλυκά ουσιαστικά λόγιας κλίσης σε -η και -ος

- ❖ Υπάρχουν ορισμένα **Θηλυκά ουσιαστικά** που λήγουν σε **-η** και ακολουθούν **λόγια κλίση** (τον αρχαίο, δηλαδή, τρόπο κλίσης, γι αυτό ονομάζονται και **αρχαιοκλίτα**). Αυτά είναι είτε **παροξύτονα** (τονίζονται στην παραλήγουσα) είτε **προπαροξύτονα** (τονίζονται στην προπαραλήγουσα) και κλίνονται ως εξής:

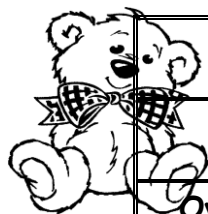
		Παροξύτονα	Προπαροξύτονα
Ενικός Αριθμός			
Ονομαστική	η	λέξη	δύναμη
Γενική	της	λέξης / λέξεως	δύναμης / δυνάμεως
Αιτιατική	τη(ν)	λέξη	δύναμη
Κλητική	-	λέξη	δύναμη
Πληθυντικός Αριθμός			
Ονομαστική	οι	λέξεις	δυνάμεις
Γενική	των	λέξεων	δυνάμεων
Αιτιατική	τις	λέξεις	δυνάμεις
Κλητική	-	λέξεις	δυνάμεις

Παρατηρήσεις:

1. Σχηματίζουν τη γενική ενικού σε **-ης** και **-έως**.
2. Τα προπαροξύτονα θηλυκά ουσιαστικά στον πληθυντικό αριθμό κατεβάζουν τον τόνο τους στην παραλήγουσα, εκτός από τη γενική που τονίζεται στην προπαραλήγουσα. Π.χ. η ένωση, οι ενώσεις, των ενώσεων, τις ενώσεις, ενώσεις. Επίσης,

κατεβάζουν τον τόνο τους στην παραλήγουσα και στη γενική ενικού, όταν αυτή σχηματίζεται σε **-εως**. Π.χ. η ένωση, της ενώσεως.

- ❖ Λόγια κλίση ακολουθούν και αρκετά θηλυκά ουσιαστικά που λήγουν σε **-ος**. Αυτά είναι **οξύτονα** (τονίζονται στη λήγουσα), **παροξύτονα** ή **προπαροξύτονα** και κλίνονται ως εξής:



		Οξύτονα	Παροξύτονα	Προπαροξύ-τονα
Ενικός Αριθμός				
Ονομαστική	η	οδός	λεωφόρος	είσοδος
Γενική	της	οδού	λεωφόρου	εισόδου
Αιτιατική	τη(ν)	οδό	λεωφόρο	είσοδο
Κλητική	-	(οδό)	(λεωφόρο)	(είσοδο)
Πληθυντικός Αριθμός				
Ονομαστική	οι	οδοί	λεωφόροι	είσοδοι
Γενική	των	οδών	λεωφόρων	εισόδων
Αιτιατική	τις	οδούς	λεωφόρους	εισόδους
Κλητική	-	(οδοί)	(λεωφόροι)	(είσοδοι)

Παρατηρήσεις:

- Τα **οξύτονα** και **παροξύτονα** θηλυκά ουσιαστικά σε **-ος** τονίζονται σε όλες τις πτώσεις όπου και στην ονομαστική ενικού. Π.χ. η κιβωτός, της κιβωτού, κ.τ.λ. .
- Τα **προπαροξύτονα** θηλυκά στη γενική του ενικού και του πληθυντικού και στην αιτιατική του πληθυντικού κατεβάζουν τον τόνο στην παραλήγουσα. Π.χ. η διάμετρος, της διαμέτρου, των διαμέτρων, τις διαμέτρους.

Ασκήσεις:

1) Γράφω τα ουσιαστικά στην ίδια πτώση του άλλου αριθμού (ενικό ή πληθυντικό):

Τον πονηρό άνθρωπο _____

Τις σίγουρες λύσεις _____

Της σκοτεινής αίθουσας _____

Του δίκαιου αποτελέσματος _____

Ο πικρός καφές _____

Τις κεντρικές λεωφόρους _____

Το ακριβό κόσμημα _____

Τις σπάνιες στιγμές _____

Του άγριου λαού _____

Τους άδειους δρόμους _____

Της τυχαίας ημέρας _____

Τα βόρεια μέρη _____

Της πλούσιας κυρίας _____

Τις συνεχείς προσπάθειες _____

Τον επιμελή μαθητή _____

Το ακριβές ρολόι _____

Οι ελώδεις περιοχές _____

Τις πολυμελείς οικογένειες _____

2) Συμπληρώνω τις προτάσεις βάζοντας τα θηλυκά ουσιαστικά των παρενθέσεων στον κατάλληλο τύπο:

Χθες παρακολούθησα ένα ντοκιμαντέρ για όλες (έρημος) του πλανήτη.

Πήραν (απόφαση) να γίνουν οι απαραίτητες (αφαίρεση) διπλωμάτων.

Έκλεισαν τις πόρτες (είσοδος) και υποχρέωσαν τον κόσμο να χρησιμοποιήσει τις (έξοδος) για να εκκενώσουν το κτίριο.

Το καυσαέριο (πόλη) της χώρας έχει αναγκάσει πολλούς πολίτες να μετακομίσουν στα χωριά.

Οι μαθητές της Ε' (τάξη) του σχολείου οργάνωσαν (εκδήλωση) με θέμα την οικολογία.

Πού βρίσκεται η Ακαδημίας; (η οδός)

Πες μου, σε παρακαλώ το όνομα (η οδός)

Αυτές δεν αποδίδουν (η μέθοδος)

Αυτός ο κινηματογράφος έχει δυο (η είσοδος)

Προχωρήστε προς την κινδύνου (η έξοδος)

Πήγαμε να συγχαρούμε για την ερμηνεία της (η ηθοποιός)

Απέτυχε, γιατί δεν έλαβε υπόψη της όλες (η παράμετρος)

Πήγαν για διακοπές στη (η Ρόδος)

Τα ονόματα δε διαβάζονται εύκολα (η οδός)

Θα πάνε για προσκύνημα στην Παναγία της (η Τήνος)

Οι του ΡΙΚ βρίσκονται στη Λευκωσία. (εγκατάσταση)

Οι συνέπειες των σας θα φανούν στο μέλλον.(πράξη)

Οι πλάγιες του Θεάτρου Θα παραμείνουν ανοιχτές για την ασφάλεια των θεατών. (είσοδος)

Στην διασταύρωση των Ανεξαρτησίας και Αγίου Ανδρέου ξεκινά ο πεζόδρομος. (οδός)

Οι ταμίες των (επιχείρηση) είναι υπεύθυνοι για τις (είσπραξη)

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης έγιναν (συζήτηση) για τις νέες ερευνών. (μέθοδος)

Να προσέχετε πώς περνάτε τις (διάβαση) πεζών της Μακαρίου Γ' γιατί εκτελούνται οδικά έργα. (λεωφόρος)

Οι Σαχάρα και Καλαχάρη βρίσκονται στην Αφρική. (έρημος)